All who go out to the – כל היוצא למלחמת בית דוד גט כריתות כותב לאשתו wars of בית דוד would write a writ of divorce to his wife

OVERVIEW

The גמרא אשת איש explained that דוד did not transgress the בת שלע with בת with בת איסור, since all who went to wage the battles of איסור would write a גט כריתות to his wife (and that included אוריה, the [former] husband of בת שבע). There is a disagreement between תוספות how this divorce was effective.

פירש בקונטרס שאם ימות במלחמה¹ יהא גט משעת כתיבתו² - explained that they would give the גט with a stipulation, that if he will die in the war the גם should be effective retroactively from the time it was written and

הוספות has a difficulty with "פרש":

delivered to the wife.

- וקשה לרבינו תם דאם כן מאי כל היוצא אם לא מהני אלא למי שאין לו בנים ויש לו יבם אחל And the ר"ת has a difficulty with פרש"י, for if indeed it is so, why is it that 'everyone who went out to war' wrote this גט, since it is of no use except for someone who has no children and there is a יבם (the deceased's brother). However anyone who has a child or has no brother there is seemingly no need for them to write a גט כריתות אוכן, since there can be no היוב יבום.

הוספות has an additional question on פרש"י:

רעוד דתנן במי שאחזו (גיטין עג,א ושם) מה היא באותן הימים - - And in addition we learnt in a פרק מי שאחזו, 'what is she in those days - רבי יהודה אומר הרי היא כאשת איש לכל דבריה -

ר"י says she is like a married woman regarding everything. חוספות now explains what is meant by אותן הימים -

וקאי אמאי דקתני לעיל מינה⁵ הרי זה גיטך מהיום אם מתי וכן משמע בתוספתא 6 –

1

¹ However if he returns from the war, the א is void and it is as if there never was a גע at all.

² The reason for enacting this process is to protect these woman whose husbands have no children, that if their husbands die in the war, they will not be required to go through the יבום וחליצה process, since they are divorced prior to their husband's death. See shortly in תוספות חו

³ מוספות assumes that since רש"י mentions the stipulation of death, it indicates that the reason for this custom is on account of יבום as explained in footnote # 2.

⁴ אוטפות will shortly explain that באותן הימים refers to a woman who received a ענ with this aforementioned type of stipulation. We are discussing the period after the ענ was given and before the stipulation was fulfilled.

⁵ The previous משנה in גט וכו' זה גיטיך מהיום אם מתי מחולי זה וכו' ה"ז גט states עב,א on גיטין in משנה.

 $^{^6}$ זיטין פ"ה ה"ד, where it states, גיטין פ"ה ה"ד, מציאתה וכו' דברי ר' יהודה, איטר מחולי זה ימים שבינתיים בעלה זכאי במציאתה וכו'

And the phrase אותן הימים is referring to that which was taught in a משנה previously, where a man said to his wife, 'here is your גע from today, if I die'; and so it seems in the אותן הימים that אותן הימים refers to a case where he said הר"ז גיטך מהיום אם מתי and regarding this case ר"י says that she is אם מתי -

- אלמא אף על גב דאמר מהיום הויא אשת איש גמורה It is evident that even though he said the vi should be effective from today, nevertheless she is a complete *"* -

תוספות cites the s'גמרא' explanation why indeed is she כא"א לכל דבריה:

כדמפרש בגמרא⁸ באומר מעת שאני בעולם -

As רבה there explains the view of ר"י, that we understand his statement to mean that the גט should be effective from the (last) moment when I am in this world (when I am still alive) -

- פירוש דהאי דאמר מהיום לא שיחול מיד אלא דעתו שיחול שעה אחת קודם מיתתו The clarification of this גמרא is, that this which he said, 'from today', he did not mean it should become effective immediately (today) in the event that I die, but rather it his intent that the vs should become effective one 'hour' before his death -

דהיינו מעת שהוא בעולם -

For that is what the גמרא means when it states that his intention was from the last moment that he (the husband) is in the world.

תוספות responds to an anticipated difficulty: 10

רלא אמר מהיום אלא למעוטי לאחר מיתה כלומר מאותו יום שאני בעולם יהא גט¹¹ -For he did not say מהיום to be taken literally, but rather he said מהיום to exclude that it should become effective after death, so the meaning of מהיום is that the גט is that the מ

 ^{8} גיטין עג.ב.

⁷ This means that even if he eventually dies and the גם became effective, she is only considered divorced as of an hour before he died, however up till that hour she is an א"א and if she was מננה with someone during that time she is מחויב מיתה. According to this, even if בת שבע at this type of גגן, she would be considered an א"א at the time דוד was with her, even though אוריה died later in battle. At this point assumes that there is no difference whether he said 'מהיום אם מחי' (as mentioned in the aud) or if he said explicitly that it should become effective from the time of writing (as רש", words the stipulation). In both cases she is כא"א לכל דבריה.

 $^{^9}$ The term פירוש here is rejecting ד"ה אמר there ד"ה אמר who writes מתני' אלא באומר מעת שאני אלא באומר מעת שאני or בעולם להוי גט הלכך לרבי יהודה סמוך למיתה חייל גיטא ומעיקרא אשת איש היא בעולם להוי גט הלכך לרבי יהודה מון if he actually said בעולם להוי גט הלכך לרבי יהודה סמוך למיתה חייל גיטא ומעיקרא אשת איש היא מעכשיו (even) א"א באותן הימים what agree that she is not an ה"א"א.

 $^{^{10}}$ How can we interpret his word מהיום to mean מאת שאני בעולם?

¹¹ The husband is merely concerned that if he dies his wife should not be constrained by the יבום process; for this it is sufficient that the divorce take effect a moment before his death. There is no need it should take effect now.

should be effective **from that** very last **day that I am in the world.**

תוספות reconciles פרש"י with that גמרא in גיטין:

ומיהו יש לחלק בין מהיום לפירש בהדיא שיחול משעת כתיבה - However one can distinguish between a case where he said מהיום אם (the case in the מהיום אם where she is considered an א"א according to ר"י), to a case where he explicitly specified that it should become effective from the time of writing (as in the case of דע"י (as מלחמת ביד דוד [as רש"י suggests]), where it is logical to assume that the אינו שונה של המפר ביד ביד דוד (בחיבה The reason for the difference -

- דעל כרחך משעת כתיבה קאמר שיהא גט

For perforce you must say that in this case he certainly said that the גם should be effective משעת כתיבה.

תוספות extends his understanding of פרש"י:

ישוד נראה דאפילו אמר מהיום יש ליישב פירוש הקונטרס - And it appears, furthermore, that even if he said מהיום (and did not explicitly say מהיום - פרש"י nevertheless) we can justify - פרש"י

- דלאו דוקא פירש שאם ימות במלחמה אלא היו מתנים אם לא יחזור מן המלחמה for the man does not explicitly say that it should be a גט מהיום if he will die in the war, but rather they would stipulate it should be a גט מהיום, if he will not return from the war, for whatever reason even if not because of death -

רש"י חוזר מן המלחמה אינו חוזר לפי שמת האגב ריהטיה נקט בקונטרס אם ימות דסתם מי שאינו חוזר מן המלחמה אינו חוזר לפי שמת And רש"י mentioned 'אם ימות', out of habit, for generally one who does not return from war, the reason he does not return is because he died, but אם ימות האות ימות ימות - לאו דוקא

- אלא הוא הדין אם נשבה

And the same stipulation applies if he was captured that it should be a גט מהיום -

- והשתא מהיום דהכא אין שייך לומר מעת שאני בעולם בעולם בעולם אין שייך לומר אין שייך לומר מעת אני בעולם And now that the stipulation is not אם מהיום, therefore the word מהיום, here in this case, cannot be interpreted to mean מאת שאני בעולם as the word מהיום there in פרק מי שאחזו .

 $^{^{12}}$ He did not merely say מהיום, which can be interpreted to mean from the last day I am alive, but he especially said it should be effective as of שעת כתיבה, which can be interpreted to mean from the last day I am alive, but he especially said it should be effective as of שעת כתיבה ונתינה.

¹³ This also answers תוספות first question on רש"י, how does this תקנה help for someone who has children. The answer is apparent; everyone wrote a גונות in case they were captured, so their wives would not remain עגונות (unable to remarry).

¹⁴ His stipulation is in order to allow her to remarry in case he does not return from war (he was captured, etc.); nothing is accomplished if his stipulation is מעכשיו (since he may still be alive). Therefore he means מעכשיו.

אלא מהיום מיום כתיבה קאמר -

But rather here the word מהיום means from the day of writing the גט.

מוספות asks:

ואם תאמר והרי חזר אוריה ונתבטל הגט"-

And if you will say; but אוריה returned from the battle, so the גע was nullified –

תוספות answers:

יש לומר שהיה מתנה אם לא יחזור בסוף המלחמה והרי לא חזר לבסוף -And one can say; that the stipulation was, if he did not return at the end of the war then it should be a גט מהיום, and indeed אוריה did not return at the end of the war; he merely returned during a battle.

הוספות finds support for פרש"י:

וניחא לפירוש זה הא דאמרינן בפרק הזהב (בבא מציעא נט,א ושם) And according to this interpretation it will be easier understood that which was said in the name of ברק הזהב הוהב -

- נוח לו לאדם שיבעול ספק אשת איש ואל ילבין פני חבירו ברבים It is preferable that a person should be ספק א"א a בועל, than to whiten the face of his friend (to shame him) in public -

- ימפיק ליה מהאי מעשה דבת שבע דספק אשת איש הואי דדלמא יחזור מן המלחמה ומפיק ליה מהאי מעשה דבת שבע דספק אשת איש הואי הואי ליה מהאי מעשה דבת שבע אורים, who was a דוד was with her), for perhaps אוריה would return from the war; in which case the מט and she would remain an א"א throughout the entire period until his death.

תוספות offers an alternate interpretation:

ורבינו תם מפרש כותב גט כריתות לגמרי בלא שום תנאי - And the אים כותב גט כריתות לגמרי בלא שום תנאי without any stipulations; the soldiers would divorce their wives, before going to war.

פר"ת asks on פר"ב:

ולפירושו קשה אמאי קרי לה ספק אשת איש הא הואי גרושה גמורה¹⁸

_

¹⁵ The stipulation was (as amended by תוספות); this is your גט מהיום if I do not return from the war; as soon as אוריה returned the מיתה However according to our original understanding that it means only מיתה there is no question, since מהר"ם שי"ף).

ורבא interprets this פסוק (תהילים לה,טו (תהילים לה,טו ונאספו קרעו ולא דמו to mean that the people would ask ובצלעי שמחו ונאספו דוד teasingly what is the rule regarding one who is בא על א"א and דוד would answer שייש לו חלק but שלו חלק לעוה"ב עני"ש, however one who is עיי"ש, חלק לעוה"ב מלבין פני חבירו ברבים.

¹⁷ See footnote # 18.

However there is a difficulty with פרק הזהב in פרק ממרא refer to בת שבע as a א"א ספק א"א, since she received a גט, since she received a גרושה, without any stipulations.

מוספות answers:

יאומר רבינו תם דקרי לה ספק אשת איש לפי שהיו מגרשין בצינעא - אומר רבינו תם דקרי לה ספק אשת איש לפי שהיו מגרשין בצינעא answered that the ספק א"א as a ב"ש as a ב"ש since they would divorce their wives privately (without any publicity); the reason was - שלא יהא נודע ויקפצו עליהם בני אדם לקדשם ^{19} -

So that it should not be known that these women are divorced, in order to prevent people from jumping at the opportunity to marry these 'divorcees'.

מוספות ask one final question on פירש"י

ולפירוש הקונטרס קשה קצת איך בא עליה לא היה ירא למה לא היה יראור: But there is a slight difficulty on פרש"י; how did דוד come on to ב"ש, why was he not concerned that perhaps אוריה would return, the ב"ש would then be ב"ש would be an א"א.

SUMMARY

According to גט כריתות the גט כריתות was given with a stipulation that it should become effective as of now if he does not return after the war is over. According to שני was a final גט without any stipulations.

THINKING IT OVER

- 1. How are to understand that which חוספות states that they were מגרש בצנעה? The states that מבי"ד גט כריתות כותב לאשתו אמרא; how can it be בצנעא: $(2^{23}$
- 2. מפק א"א ספק א"א איי was considered מגרש אווע , since they would be מגרש מגרש אווע , since they would be מגרש מגרש , נספק א"א פפק א"א יספק א"א נענה; the people who mocked

¹⁸ However, according to פרש"י it is understood; since there is a ספק whether אוריה would return בסוף המלחמה (in which case she always was an א"א) or if he will not return from the מלחמה (in which case she was retroactively a when she was with דוד), therefore she is considered a גרושה.

¹⁹ The divorcing husbands hoped to return from the war and remarry their former wives. They did not want them to be מקודשת to others in the meantime, so as not to lose them. See 'Thinking it over' # 1 & 2.

²⁰ See 'Thinking it over' # 3.

²¹ According to מגורשת however there is no difficulty for ב"ש was completely מגורשת as soon as אוריה went to war.

²² See footnote # 19.

 $^{^{23}}$ See אור החמה.

דוד, assumed she was an אוא, and דוד knew she was a גרושה, so by whom was there this ספק.

²⁴ See footnote # 19.

²⁵ See footnote # 20.

²⁶ See ש"ער.